

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ทั้งประเทศ พบว่า มีผู้พิการในประเทศทั้งสิ้น 1,871,860 ร้อยละ 2.8 ของประชากรทั้งประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอายุอยู่ในช่วงวันทำงาน 750,280 คน (ตารางที่ 1) ซึ่งบุคคลเหล่านี้ควรเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีค่าเป็นกำลังเพื่อช่วยในการพัฒนาประเทศ สมควรที่จะได้รับโอกาสการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคมเหมือนกับคนธรรมดาทั่วไปรวมถึงความเท่าเทียมในการประกอบอาชีพด้วย

เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 รัฐบาลได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาเกี่ยวกับความมั่นคงของชีวิตและสังคมว่า จะสร้างหลักประกันความมั่นคงและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ให้เด็ก สตรี และคนพิการที่ด้อยโอกาส ขจัดการเลือกปฏิบัติและการละเมิดสิทธิเด็ก สตรี และคนพิการในทุกรูปแบบและอย่างเด็ดขาด รวมทั้งเสริมสร้างสวัสดิการทางสังคมแก่คนพิการและผู้ด้อยโอกาสอย่างเหมาะสมและส่งเสริมความรู้และอาชีพให้สตรีและคนพิการให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ จึงมีผลให้หลายหน่วยงานต้องนำนโยบายไปปฏิบัติ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน ในฐานะหน่วยงานที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาฝีมือด้านการประกอบอาชีพและส่งเสริมการมีงานทำของประชาชนทุกคน รวมถึงคนพิการด้วย จึงได้จัดงานวันคนพิการขึ้นและได้ประกาศถึงความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพในด้านอาชีพให้แก่คนพิการ เพื่อเพิ่มความมั่นใจให้แก่คนพิการในการเข้าสู่การแข่งขันในตลาดแรงงาน เนื่องจากเล็งเห็นว่าคนพิการกลุ่มหนึ่งยังมีศักยภาพเพียงพอต่อการประกอบอาชีพ หารายได้เพื่อนำไปเลี้ยงดูตนเองหรือครอบครัว รวมถึงการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไปได้ กรมพัฒนาฝีมือแรงงานได้มีมาตรการช่วยเหลือแก่คนพิการ มีการจัดการฝึกอบรมอาชีพคนพิการในศูนย์พัฒนาอาชีพประจำจังหวัดทุกจังหวัด จัดหางานให้ทำ มีการจัดการแข่งขันฝีมือแรงงานคนพิการขึ้น คุ้มครองและดูแลสิทธิของผู้พิการ รวมถึงการประสานทุกหน่วยงานเพื่อช่วยพัฒนาฝีมืออาชีพให้แก่คนพิการ

หน่วยงานหนึ่งซึ่งมีหน้าที่ในการช่วยเหลือคนพิการด้านการฟื้นฟูอาชีพคนพิการ คือ โรงเรียนอาชีววะพระมหาไถ่ พัทยา ซึ่งได้รับการอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นโรงเรียนการกุศลสอนด้านอาชีวศึกษาตามมาตรา 15 (2) ซึ่งอยู่ในความดูแลของสำนักงานการศึกษาเอกชน (สช.) โดยโรงเรียนอาชีววะศึกษาพระมหาไถ่ได้ก่อตั้งขึ้นโดยคุณพ่อเรย์มอน เอ เบรนนัน สงฆ์จาก

คณะพระมหาเถร เมื่อ พ.ศ. 2527 เพื่อฝึกอาชีพให้แก่คนพิการทางด้านแขน ขา ลำตัว โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใด ๆ ทำการเปิดสอนหลักสูตรคอมพิวเตอร์ระยะสั้นโดยใช้สถานที่ของศูนย์คณะพระมหาเถร และในสมัยนั้นใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ Apple II ในการจัดการเรียนการสอน มีนักเรียนพิการเข้ามาเรียน 3 รุ่น รุ่นละประมาณ 10 คน ต่อมาได้มีการเปิดหลักสูตรเพิ่มเติมจนปัจจุบันมีหลักสูตรที่เปิดให้มีการศึกษาทั้งสิ้น 7 หลักสูตร ประกอบด้วย หลักสูตรการพัฒนาระบบสารสนเทศ หลักสูตรอิเล็กทรอนิกส์ หลักสูตรคอมพิวเตอร์และการจัดการธุรกิจภาคภาษาอังกฤษ หลักสูตรเทคโนโลยีการเขียนแบบแม่พิมพ์ หลักสูตรการศึกษาพื้นฐาน หลักสูตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ หลักสูตรมัลติมีเดียเพื่อการสื่อสารสังคม อีกทั้งยังสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมด้านอื่น ๆ ทั้งด้านกีฬา และการฟื้นฟูสภาพการพิการ รวมถึงการหาแนวทางเพื่อส่งเสริมการจัดหางานของคนพิการที่จบไปจากโรงเรียนแห่งนี้อีกด้วย

แม้ว่าภาครัฐและหน่วยงานต่าง ๆ ได้เห็นความสำคัญของคนพิการและเข้ามาให้ความช่วยเหลือ แต่ในความเป็นจริงแล้วไม่ว่าจะในประเทศไทย หรือทั่วโลกคนพิการก็ยังคงไม่ได้รับการช่วยเหลือจากผู้ประกอบการในตลาดแรงงาน เห็นได้จากปริมาณการจ้างแรงงานพิการในตลาดแรงงานยังต่ำ คนพิการส่วนใหญ่ต้องไม่ได้รับสิทธิในการประกอบอาชีพเทียบเท่ากับบุคคลธรรมดาทั่วไป แม้ได้รับการจ้างงานอาจได้รับการจ้างไม่เต็มเวลาดำกว่าคนธรรมดาทั่วไป จากการสำรวจของ แฮร์ริซ (อ้างถึงใน กิติพงค์ สุทธิ, 2543, น. 28) พบว่า 2 ใน 3 ของคนพิการชาวสหรัฐอเมริกาที่มีอายุในวัยทำงาน ไม่ได้ทำงาน มีเพียง 1 ใน 4 ที่ทำงานเต็มเวลา และอีกร้อยละ 10 ทำงานบางเวลา และมีคนพิการจำนวนมากที่ไม่มีรายได้ อีกทั้งจากการศึกษาเรื่องชีวิตการทำงานของลูกจ้างพิการ นอกจากนี้ สุรพล ปธานวนิช และคณะ (อ้างถึงใน สุรางค์รัตน์ วศินารมณี และคณะ, 2543, น. 14) พบว่าคนพิการมีโอกาสเข้าทำงานในสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 200 คนขึ้นไป ไม่เกินร้อยละ 15-20 ที่จ้างงานลูกจ้างพิการ โดยมีอัตราการจ้างเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.98-2.52 คนต่อแห่งเท่านั้น

จากปัญหาข้างต้นอาจมีสาเหตุมาจากการขาดความมั่นใจในสมรรถภาพของคนพิการจากนายจ้างต่อการจ้างคนพิการเข้าทำงาน เพื่อเป็นการยกระดับความมั่นใจของนายจ้างในการจ้างคนพิการเข้าทำงานมากขึ้นจึงต้องแสดงให้เห็นว่าคนพิการมีความพร้อมในการปฏิบัติงาน มีความสามารถที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน ทั้งความพร้อมด้านความต้องการที่จะเข้าไปปฏิบัติงานให้บรรลุตามที่นายจ้างต้องการ ความรู้ในการปฏิบัติงาน และทัศนคติต่อการปฏิบัติงานร่วมกับคนปกติทั่วไปให้เกิดประสิทธิภาพได้ ส่งผลให้กระตุ้นการจ้างแรงงานพิการมากขึ้น

ตารางที่ 1.1

จำนวนประชากร จำนวนและร้อยละของประชากรที่พิการจำแนกตาม
กลุ่มอายุ เพศที่วราชอาณาจักร พ.ศ. 2550

กลุ่มอายุ (ปี)	ประชากร Population			ประชากรที่พิการ Persons with disabilities			ร้อยละของประชากรที่พิการ Percentage of persons with disabilities		
	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
	Total	Male	Female	Total	Male	Female	Total	Male	Female
รวม	65,566,359	32,179,099	33,387,261	1,871,860	864,028	1,007,832	2.85	2.69	3.02
0-4	4,880,428	2,481,830	2,398,599	6,562	3,593	2,969	0.13	0.14	0.12
5-6	1,888,375	965,860	922,515	6,175	3,310	2,866	0.33	0.34	0.31
7-9	2,853,010	1,461,977	1,391,034	15,872	8,305	7,567	0.56	0.57	0.54
10-14	5,120,341	2,618,703	2,501,637	27,621	15,567	12,054	0.54	0.59	0.48
15-19	5,250,539	2,681,011	2,569,529	33,835	20,076	13,758	0.64	0.75	0.54
20-24	5,296,649	2,689,408	2,607,242	58,691	35,600	23,091	1.11	1.32	0.89
25-29	5,338,319	2,694,680	2,643,640	67,136	44,236	22,900	1.26	1.64	0.87
30-34	5,431,076	2,672,710	2,758,367	68,287	42,314	25,973	1.26	1.58	0.94

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

กลุ่มอายุ (ปี)	ประชากร Population			ประชากรที่พิการ Persons with disabilities			ร้อยละของประชากรที่พิการ Percentage of persons with disabilities		
	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
	Total	Male	Female	Total	Male	Female	Total	Male	Female
35-39	5,506,133	2,647,249	2,858,884	77,184	45,463	31,721	1.40	1.72	1.11
40-44	5,300,729	2,541,430	2,759,299	94,117	51,511	42,605	1.78	2.03	1.54
45-49	4,824,266	2,315,904	2,508,362	102,927	57,249	45,678	2.13	2.47	1.82
50-54	3,936,920	1,884,037	2,052,883	118,331	59,591	58,740	3.01	3.16	2.86
55-59	2,967,598	1,413,311	1,554,288	129,772	62,830	66,942	4.37	4.45	4.31
60-64	2,268,095	1,063,729	1,204,367	156,626	69,961	86,665	6.91	6.58	7.20
65-69	1,833,434	836,156	997,279	203,872	83,906	119,966	11.12	10.03	12.03
70-74	1,372,862	603,764	769,099	240,869	96,844	144,025	17.55	16.04	18.73
75 ปีขึ้นไป	1,497,583	607,345	890,238	463,984	163,672	300,312	30.98	26.95	33.73

ที่มา: สำนักงานสถิติและสังคมแห่งชาติ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงานของคนพิการที่ได้รับการฟื้นฟูอาชีพ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงานของคนพิการ

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาความพร้อมของคนพิการต่อการเข้าสู่ตลาดแรงงาน ด้านการได้รับฟื้นฟูอาชีพ เพื่อให้มีทักษะและความสามารถในการประกอบอาชีพ ความต้องการเข้าสู่ตลาดแรงงาน และทัศนคติต่อการเข้าสู่ตลาดแรงงาน

ขอบเขตด้านประชากร

ผู้พิการที่เข้ารับการฟื้นฟูอาชีพจากโรงเรียนอาชีวะพระมหาไถ่ พัทยา จังหวัดชลบุรี 166 คน

คำจำกัดความ

ความพร้อม ในที่นี้หมายถึงความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงานคือ การมีความต้องการ การมีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการปฏิบัติงาน การมีทักษะในเชิงบวกต่อการเข้าสู่ตลาดแรงงาน

คนพิการ หมายถึง คนที่มีความผิดปกติหรือมีความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา หรือจิตใจ แต่ยังสามารถช่วยเหลือตนเองได้ในระดับหนึ่งและความพิการนี้ไม่เป็นอุปสรรคในการเข้ารับการฟื้นฟูอาชีพ และยังสามารถประกอบอาชีพบางประเภทได้

การฟื้นฟูอาชีพ หมายถึง การให้ความช่วยเหลือด้านการส่งเสริมความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพแก่คนพิการ ให้คนพิการสามารถพึ่งตนเองและมีโอกาสในการประกอบอาชีพด้วยตนเองได้

ตลาดแรงงาน หมายถึง กระบวนการจ้างงาน โดยเกิดจากการติดต่อตกลงกันระหว่างผู้ประสงค์ที่จะทำงานหรือที่เรียกว่า “ลูกจ้าง” และผู้ประสงค์ที่จะจ้างงานหรือที่เรียกว่า “นายจ้าง” โดยได้มีการกำหนดเงื่อนไขข้อตกลงด้านผลตอบแทนที่แต่ละฝ่ายจะได้รับ